

Gäller för: Kirurg- och öronklinik

Giltig från: 2025-01-29

Innehållsansvar: Christina Selin, (chrse4), Stomiterapeut

Giltig till: 2027-01-21

Granskad av: Magnus Täreby, (magta), Överläkare

Godkänd av: Eija Hägg, (eijha2), Verksamhetschef

Stomiträning

Sammanfattning

Arbetsrutin för postoperativ omvårdnad av patient med nyanlagd stomi.

Rutinen beskriver den kunskap som ska ges till ny stomipatient för träning och daglig skötsel av stomi.

Förutsättningar

Gäller vårdpersonal som tjänstgör på vårdavdelning där stomi anläggs.

Omvårdnadsdokumentationsmall – Stomiskötsel. För utförligare information kring stomi, se vårdhandboken.

Daglig omvårdnad dokumenteras i Melior – Stomiskötsel. Vid nyanläggande av stomi öppnas Fri aktivitet – Stomijournal.

Genomförande

Individuell anpassning

Kontrollera att patienten vet att hon/han fått en stomi. Om patienten inte är informerad ska ansvarig läkare informera patienten, kontakt upprättas med stomiterapeut.

- Akutupplagda stomier – kontakta alltid stomimottagningen.
- Efter operation används transparent (genomskinlig) stomipåse.
- Patienten uppmanas att se och känna på stomin genom påsen.

Steg 1

- Stomipåsen byts dagligen från den första postoperativa dagen. Patienten får aktivt, själv delta vid sitt påsbyte. Stomin torkas av med mjuk kompress.
- Patienten uppmanas kontrollera att påsen inte blir full på grund av läckagerisk (påsen bör inte vara fylld till mer än 2/3 delar).

- Patienten tränar att tömma stomipåsen och öppningen torkas av med toalettpapper.

Steg 2

- Daglig träning att byta stomipåse, torka av stomin med mjuk kompress med ljummet vatten. Torka torrt.
- För att påskynda inläring av stomiskötsel ev två träningstillfällen /dag.
- Patienten får träna att tömma stomipåsen i toaletten (ileostomi).
- Daglig träning att byta platta påbörjas, alternativt träna byte av endels påse (när patientens tillstånd tillåter). Utgå från aktuellt bandage som finns på avdelningen.
- Om patienten har ”stomistav” (loopileostomi, looptransversostomi) påbörjas denna träning när staven dragits.
- Prova ut hålstorlek i hudskyddsplattan (mall = skyddspapperet till plattan ges till patienten).
- Informera patienten att lägga det begagnade bandaget i avfallspåse.
- Lär patienten grundprinciperna för hudens skötsel. Huden måste vara ren och torr innan nytt stomimaterial fästs på huden runt stomin. Viktigt att massera fast hudskyddsplattan närmast intill stomin för fullgott hudskydd.
- Stomihjälpmiddel skrivs ut av Stomiterapeut.

Dag 5

Stomistav avlägsnas (vid loopstomi). Fråga ansvarig läkare.

Dag 7

Icke resorberbara suturer runt stomin avlägsnas. Fråga ansvarig läkare.

Steg 3

- Patienten får ta fram allt bandagematerial.
- Patienten utför det praktiska bandagebytet själv med handledning samtidigt som man kontrollerar att patienten förstår principerna för hudens skötsel.
- Instruera patienten att stomin brukar minska i storlek och att hålstorleken i plattan då ska justeras.
- Före utskrivning till hemmet ska patienten ha klarat av att göra hela bandagebytet utan hjälp.
- Om patienten inte klarar av att göra hela bandagebytet krävs vårdplanering för inskrivning i Hemsjukvård.

- Innan hemgång kontaktas stomimottagningen för bokning av uppföljningsbesök.

Uppföljning

Återbesök/uppföljning på stomimottagnigen planeras cirka två veckor efter utskrivning.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kirurg- och öronklinik

Innehållsansvar: Christina Selin, (chrse4), Stomiterapeut

Granskad av: Magnus Täreby, (magta), Överläkare

Godkänd av: Eija Hägg, (eijha2), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9004-593667208-195

Version: 7.0

Giltig från: 2025-01-29

Giltig till: 2027-01-21